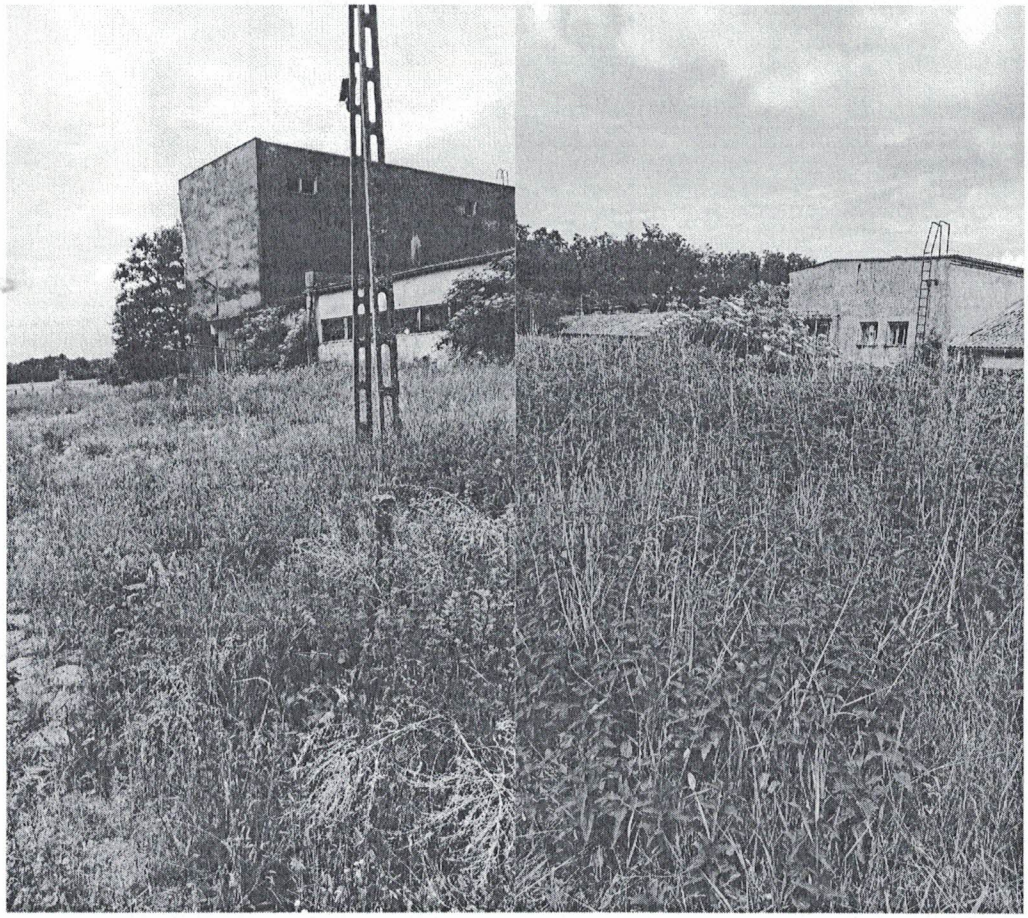
WALORYZACJA PRZYRODNICZA NA DZIAŁCE NR 44/4, OBRĘB POPOWO, GM. BLEDZEW, POW. MIĘDZYRZECKI PRZEZNACZONEJ POD BUDOWĘ FERMY INDYKÓW WRAZ Z INFRASTRUKTURĄ TOWARZYSZĄCĄ ORAZ WSTĘPNA OCENA POTENCJALNEGO ODDZIAŁYWANIA PLANOWANEGO PRZEDSIĘWZIĘCIA NA PRZYRODNICZE ELEMENTY ŚRODOWISKA

Wstęp

W związku z planem budowy fermy indyków na działce ewidencyjnej nr 44/4 obręb Popowo, gmina Bledzew, dokonano rozpoznania walorów przyrodniczych występujących na terenie tej działki. Działka jest częściowo zabudowana budynkami gospodarczymi byłej fermy trzody chlewnej (fot. 1). Wszystkie budynki byłej fermy są mniej lub bardziej zniszczone. Całość działki jest zarośnięta roślinnością zielną i krzewami i drzewami. Działka w całości jest ogrodzona siatką metalową.

Fot. 1. Budynki po byłej fermie trzody chlewnej (fot. A. Wąsicki).

1. Opis terenu.

Działka 44/4 zajmuje teren byłej fermy trzody chlewnej. Znajdują się na niej budynki gospodarcze oraz drogi dojazdowe i inne obiekty związane z chowem świń.

Budynki zajmują centralną część działki, natomiast zachodnia granica i częściowo północna zarośnięta jest drzewami robinii akacjowej. Wschodni skraj działki porastają drzewa owocowe a w centralnej części rośnie kilka drzew innych gatunków (topola czarna, sosna, jarząb pospolity). Duża część działki zarośnięta jest krzewami i podrostem drzew oraz wysoką roślinnością zielną. W części centralnej rosną trawy i inne niskie rośliny zielne (Fot. 2).

Fot. 2. Widok różnej roślinności na terenie działki (fot. A. Wąsicki)

2. Waloryzacja przyrodnicza.

W dniu 18.06.2026 r. w godzinach 11:00 – 17:20 przeprowadzono waloryzację przyrodniczą. Podczas kontroli dokonano oceny botanicznej terenu oraz starano się oszacować gatunki fauny związane z tym terenem. Z uwagi na to, że teren fermy jest ogrodzony siatką nie prowadzono kontroli poza jej obszarem. Jedyne zwierzęta jakie można stwierdzić na fermie o tej porze roku, to ptaki a po norkach w ziemi można określić zagęszczenie drobnych gryzoni na otwartym trenie. Dokonano również pomiarów obwodu pni wszystkich drzew, które przeznaczone są do wycięcia.

A. Rośliny i siedliska przyrodnicze.

Materiał i metody

Badania botaniczne polegały na wyznaczeniu charakterystycznych biotopów znajdujących się na obszarze planowanego przedsięwzięcia. Inwentaryzację florystyczną przeprowadzono wyłącznie na terenie działki. Kwalifikacji syntaksonomicznej występujących zbiorowisk roślinnych dokonano na podstawie obecności gatunków charakterystycznych dla poszczególnych zbiorowisk roślinnych. Podział syntaksonomiczny przyjęto za Matuszkiewiczem (Matuszkiewicz 2001).

Charakterystyka roślinności

Roślinność całego placu nawiązuje do klasy ARTEMISIETEA VULGARIS, nitrofilne zbiorowiska okazałych bylin i pnączy na siedliskach ruderalnych. Najbliższym zbiorowiskiem do tego typu roślinności jest zespół *Urtico-Calystegietum sepium*, składający się głównie z bujnie rozrośniętych kęp pokrzywy przerośniętych przez przytulię czepną (.

Fragment zadrzewienia można określić jako „Leśne zbiorowiska zastępcze", gdyż składa się głównie z gatunku obcego naszej florze *Robinia pseudoacacia* i nie należy do naturalnych fitocenoz.

Fot. 3. Widok na różne zbiorowiska roślinne (fot. A. Wąsicki).

W czasie kontroli na terenie całej działki oznaczono następujące rośliny:

- krwawnik pospolity *Achillea millefolium,*
- wrotycz pospolity *Tanacethum vulgare,*
- jastrzębiec kosmaczek *Hieracium pilosella,*
- wyka ptasia *Vicia cracca,*
- przytulia czepna *Galium aparine,*
- szczaw zwyczajny *Rumex acetosa,*
- bylica pospolita *Artemisia vulgaris,*
- mlecz polny *Sonchus arvensis,*
- żmijowiec zwyczajny *Echium vulgare,*
- kozibród łąkowy *Tragopogon pratensis,*
- nawłoć pospolita *Solidago virgaurea,*
- jasnota purpurowa *Lamium purpureum,*
- starzec jakubek *Jacobea vulgaris,*
- lnica pospolita *Linaria vulgaris,*
- ostrożeń polny *Cirsium arvense,*
- dziurawiec zwyczajny *Hypericum perforatum,*
- marchew zwyczajna *Daucus carota,*
- przymiotno białe *Erigoron annuus,*
- pokrzywa zwyczajna *Urtica dioica,*
- pięciornik srebrny *Potentila argentea,*
- piaskownica zwyczajna *Calamagostris arenaria,*
- wiechlina roczna *Poa annua,*
- kłosówka wełnista *Holcus lanatus,*
- perz właściwy *Elymus repens.*
- mniszek lekarski *Taraxacum officinale,*
- babka lancetowata *Plantgo lanceolata,*
- glistnik jaskółcze ziele *Chelidonium majus.*
- rozchodnik ostry *Sedum acre,*
- kozłek lekarski *Valeriana officinalis,*
- winobluszcz *Parthenocissus* sp.,
- skrzyp polny *Equisetum arvense*

Drzewa i krzewy rosnące na terenie planowanej inwestycji oraz na granicy tej działki:

- sosna zwyczajna *Pinus sylvestris,*
- robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia,*
- czeremcha zwyczajna *Prunus padus,*
- wiąz polny *Ulmus minor,*
- bez czarny *Sambucus nigra,*
- dąb szypułkowy *Quercus robur,*
- jarząb pospolity *Sorbus aucuparia,*
- topola czarna *Populus nigra,*
- bluszcz pospolity *Hedera helix,*
- jeżyna *Rubus* sp.

Drzewa owocowe:

- jabłoń domowa *Malus domestica* – 13 drzew,
- czereśnia *Prunus* sp. – 5 drzew,
- wiśnia *Prunus* sp. - 1 drzewo,
- śliwa *Prunus* sp. - 1 drzewo,
- grusza *Pyrus* sp. – 1 drzewo.

Na obszarze badań nie stwierdzono występowania gatunków roślin rzadkich i zagrożonych.

Siedliska przyrodnicze i priorytetowe gatunki roślin będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty

Na badanym obszarze nie stwierdzono występowania siedlisk przyrodniczych i priorytetowych gatunków roślin będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

Znaczenie obszaru objętego badaniami dla roślin i siedlisk przyrodniczych

W wyniku inwentaryzacji przyrodniczej przeprowadzonej na badanym obszarze można sformułować następujące wnioski dotyczące oceny botanicznej obszaru objętego badaniami:

- pod względem fitosocjologicznym występują na terenie działki zbiorowiska roślinne z klas: ARTEMISIETEA VULGARIS, nitrofilne zbiorowiska okazałych bylin i pnączy na siedliskach ruderalnych. W przypadku fragmentu zadrzewienia można także mówić o „Leśnych zbiorowiskach zastępczych".
- nie stwierdzono gatunków roślin objętych ochroną gatunkową a także rzadkich i zagrożonych;
- na badanym obszarze nie stwierdzono występowania gatunków roślin wymagających ochrony w formie wyznaczenia obszarów Natura 2000 zgodnie z Rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 16 maja 2005 r. (Dz. U. z 2005 r. Nr 94, poz. 795).

B. Fauna.

Znaczenie badanego obszaru dla płazów, gadów i drobnych ssaków

Z uwagi na dość silne przekształcenie terenu zabudową gospodarczą oraz bardzo duże pokrycie roślinnością zielną wysoką (pokrzywa) i krzewami, nie było możliwości dokładnej penetracji terenu pod względem płazów, gadów i drobnych ssaków.

Brak cieków i zbiorników ogranicza występowanie płazów do minimum, więc teren działki nie jest ważny dla tej grupy zwierząt.

W trakcie pięciogodzinnej penetracji terenu nie stwierdzono występowania ani jednego osobnika gadów i ssaków. Nie zaobserwowano również żadnych śladów występowania tych zwierząt (martwe osobniki, szczątki ofiar drapieżników, norki gryzoni). Można przyjąć zatem, że teren działki nie jest ważnym miejscem występowania tej grupy zwierząt.

Duże i średniej wielkości ssaki nie wchodzą na teren działki ponieważ jest ona ogrodzona siatką metalową.

Na podstawie powyższych informacji należy stwierdzić, że obszar badanych działek nie ma istotnego znaczenia z punktu widzenia ochrony płazów, gadów i ssaków.

C. Ptaki

Osobną grupą wśród zwierząt są ptaki, gdyż dla nich nie ma barier w przemieszczaniu się.

W trakcie kontroli zwracano uwagę na ptaki znajdujące się na terenie fermy. Rejestrowano też odzywające się samce ptaków wróblowych. Na tej podstawie stworzono listę ptaków związanych z terenem działki, co nie znaczy, że wszystkie wymienione gatunki są lęgowe na terenie działki. Do terenu fermy przylegają inne tereny zadrzewione i zakrzaczone i z dużą pewnością część gatunków odbywa lęgi właśnie w tych miejscach.

Wyniki inwentaryzacji awifauny

Na całym obszarze obserwacji stwierdzono występowanie następujących gatunków ptaków:

- szpak *Sturnus vulgaris,*
- kos *Turdus merula,*
- kapturka *Sylvia atricapilla.*
- cierniówka *Curruca communis*,
- piegża *Curruca curruca*,
- makolągwa *Linnaria cannabina*,
- kopciuszek *Phoenicurus ochruros*,
- dymówka *Hirundo rustica*,
- oknówka *Delichon urbicum*,
- wróbel *Passer domesticus*,
- grzywacz *Columba palumbus*.

Wszystkie te gatunki zakwalifikowano jako lęgowe lub prawdopodobnie lęgowe.

Nie szacowano liczebności par lęgowych, gdyż część śpiewających samców odzywała się na pograniczu działki lub poza działką. Część ptaków tylko żerowała na terenie działki.

Wszystkie stwierdzone gatunki (oprócz grzywacza, który jest gatunkiem łownym) podlegają ochronie ścisłej na podstawie Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Znaczenie obszaru objętego badaniami dla ornitofauny

Teren działki, ze względu na porzucenie działalności gospodarczej, stał się bardziej atrakcyjny dla ptaków niż w czasie działalności gospodarczej. Ptaki bardzo szybko wykorzystują nadarzające się warunki do kolonizacji terenu. Podczas zmiany charakteru

obszaru, czyli budowy nowych obiektów inwentarskich, ptaki wycofają się z tego obszaru, a następnie po ustabilizowaniu się warunków, czyli eksploatacji inwestycji, większość gatunków powróci. Wykorzystają go jako miejsce do odbywania lęgów oraz jako żerowisko.

Teren działki ze względu na swoją małą powierzchnię nie stanowi istotnego żerowiska dla ptaków szponiastych, sów czy dużych krukowatych.

Podsumowując, omawiana działka ma istotne znaczenie dla ptaków tylko w warunkach jakich jest teraz, czyli jeżeli nie jest wykorzystywana gospodarczo. W warunkach zgodnych z przeznaczeniem tej działki nie ma ona znaczenia z punktu widzenia ochrony ptaków, ich siedlisk i utrzymania właściwego stanu ochrony.

3. Ocena oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na przyrodnicze elementy środowiska.

A. Oddziaływanie na roślinność i siedliska przyrodnicze

Pod względem florystycznym i fitosocjologicznym badany obszar wykazuje dosyć wysoki stopień przekształcenia na skutek wcześniejszej działalności gospodarczej i należy ocenić go, jako obszar o niskich wartościach przyrodniczych. Roślinność badanej działki jest dosyć uboga i mało urozmaicona. Fragmenty nieużytkowane są gęsto porośnięte drzewami, krzewami i podrostem drzew (czeremcha zwyczajna, wiąz polny, dąb szypułkowy, robinia, bez czarny).

Realizacja na działce przedsięwzięcia polegającego na budowie fermy odchowu indyków będzie się wiązało z całkowitym lub częściowym zniszczeniem pokrywy roślinnej. Z uwagi na to, że roślinność jest pospolita i szeroko rozpowszechniona, to z punktu widzenia ochrony roślin naczyniowych, ich siedlisk i utrzymania właściwego stanu ochrony, opisywany obszar nie ma istotnego znaczenia w utrzymaniu właściwego stanu jego ochrony.

Podsumowując:

- Oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na szatę roślinną będzie miało charakter bardzo lokalny i zachodzić będzie wyłącznie na obszarze planowanego przedsięwzięcia;
- Na etapie realizacji zlikwidowana zostanie aktualnie występująca roślinność, reprezentowana przez gatunki związane z siedliskami ubogimi i ruderalnymi, oraz gatunkiem obcym;
- Na etapie eksploatacji nie będzie znaczącego oddziaływania planowanego przedsięwzięcia na szatę roślinna.

B. Oddziaływanie na płazy i gady i ssaki

W związku z tym, że w czasie inwentaryzacji przyrodniczej na działkach nie wykazano występowania płazów, gadów i ssaków, to oddziaływanie należałoby rozpatrywać jako niewielkie.

Podczas prowadzenia prac budowlanych związanych z głębokimi wykopami, należy kategorycznie przestrzegać zasady ogradzania płotkami wykopów i każdorazowe rozpoczynanie i zakańczanie prac zaczynać od sprawdzania wykopów i w razie potrzeby przenoszenia uwięzionych zwierząt z dala od placu budowy.

Oddziaływanie w fazie realizacji jest oddziaływaniem krótkotrwałym i odwracalnym zatem nie będzie ono znacząco negatywne. Natomiast w czasie eksploatacji zwierzęta z tych grup dostosują się do sytuacji, jaka będzie tam występowała.

Biorąc pod uwagę skalę potencjalnego oddziaływania na dodatkową śmiertelność płazów, gadów i ssaków w rejonie planowanego przedsięwzięcia, przy zastosowaniu odpowiednich środków zapobiegawczych nie przewiduje się znaczącego negatywnego oddziaływania na te zwierzęta na etapie realizacji i eksploatacji przedsięwzięcia.

C. Oddziaływanie na ptaki

Umiarkowanie znaczące oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia na ptaki może mieć miejsce jedynie w fazie budowy. Ten etap oznacza przekształcenie gruntów o określonej powierzchni, ruch maszyn i urządzeń, hałas i przemieszczanie się ludzi oraz wiąże się z całkowitą zmianą pokrycia terenu, która wyłącza go z dotychczasowego użytkowania. Z uwagi na niewielką powierzchnię, obszar ten użytkowany jest przez ograniczoną liczbę gatunków ptaków jako żerowisko oraz jako miejsce lęgowe. Ptaki na czas budowy najprawdopodobniej zostaną odstraszone przez pracujące maszyny i przeniosą się na inne dogodne siedliska, które są szeroko dostępne w otoczeniu planowanego przedsięwzięcia. Z punktu widzenia ekologii krajobrazu, obszar działki należy do terenów o niskiej atrakcyjności ornitologicznej. Przekształcenie nieużytku nie przyczyni się do znacznego uszczuplenia potencjalnych miejsc żerowania i odpoczynku dla ptaków. Krajobrazowa mozaika różnych siedlisk pozostanie do ich dyspozycji zarówno w bezpośredniej bliskości obszaru, jak i w nieco dalszych odległościach.

Oddziaływanie związane z potencjalną utratą miejsc lęgowych i żerowisk ptaków na skutek zmian w siedliskach nie będzie znaczące.

W związku z powyższym należy wnioskować, że oddziaływanie planowanego przedsięwzięcia w postaci zwiększonej śmiertelności, odstraszania i powstawania efektu bariery dla ptaków będzie nieznaczące. Nie przewiduje się oddziaływania na ptaki i stan ich ochrony. Dotyczy to gatunków migrujących, lęgowych i wykorzysujących teren jako żerowisko. Nie przewiduje się również oddziaływania skumulowanego z innymi inwestycjami występującymi w najbliższym sąsiedztwie.

4. Oddziaływanie na obszary chronione.

Działka, na której będzie realizowana inwestycja znajduje się w odległości 3,1 km od obszaru chronionego krajobrazu „Dolina Obry". W odległości od 0,6 do 2,9 km znajdują się 4 użytki ekologiczne, a najbliższe 2 pomniki przyrody leżą w odległości 2,3 km.

Z uwagi na to, że oddziaływanie planowanej inwestycji będzie dotyczyło tylko miejsca, w którym będzie realizowane, więc nie będzie oddziaływać na wymienione obszary i obiekty chronione.

Planowana inwestycja nie będzie w żaden sposób oddziaływać negatywnie na żadne formy ochrony przyrody leżące w odległości do 5 km.

5. Kompensacje przyrodnicze.

W związku z planowaną budową fermy odchowu indyków wycięte zostaną następujące drzewa:

Ferma drobiu Popowo drzewa przeznaczone do wycinki		
Gatunek	Obwód pnia na wys. 5 cm < 65 cm	Obwód pnia na wys. 5 cm > 65 cm
Robinia akacjowa *Robinia pseudoacacia*	39, 45, 50, 58, 33, 46, 45, 48, 37, 40, 27, 31, 37, 26, 29, 34, 34, 38, 32, 29, 35, 30, 43, 36, 32, 31, 27, 25, 53, 60, 54, 44, 26, 37, 63, 50, 25, 28,61, 63, 62, 42, 33, 31, 29, 43, 29, 37, 45, 44 (razem 50 drzew)	128, 87, 126, 116, 71, 131, 72, 99, 93, 101, 78, 133, 114, 110, 84, 74, 104, 115, 130, 106, 94, 115, 90, 127, 140, 67, 108, 95, 93, 98, 118, 103, 74, 78, 88, 99, 97, 89, 75, 93, 86, 106, 150, 114, 106, 123, 102, 105, 69, 76, 92, 95, 87, 121, 138 (razem 55 drzew)
		Obwód pnia na wys. 5 cm > 80 cm
Topola czarna *Populus nigra*		570, 440 (2 drzewa)
		Obwód pnia na wys. 5 cm > 50 cm
Sosna zwyczajna *Pinus silvestris*		124, 144 (2 drzewa)
Jarząb pospolity *Sorbus aucuparia*		87 (1 drzewo)

W sumie ma być wycięte 110 drzew, na 50 drzew (robinia akacjowa) o obwodzie pnia poniżej 65 cm, mierzonym na wysokości 5 cm, nie jest wymagane pozwolenie urzędu gminy. Na pozostałe drzewa przeznaczone do wycięcia jest wymagane pozwolenie urzędu gminy.

Drzewa owocowe leżą przy zachodniej granicy działki i według projektu budowy ich lokalizacja nie będzie kolidować z mającymi powstać budynkami (fot. 4).

Wycięcie ich będzie możliwe, gdyż na drzewa owocowe nie ma potrzeby uzyskiwania pozwolenia na wycięcie.

Wszystkie robinie, topole, sosny i jarząb zostaną wycięte (fot. 5 i 6). Wycięte zostaną także wszystkie krzewy i podrost drzew.

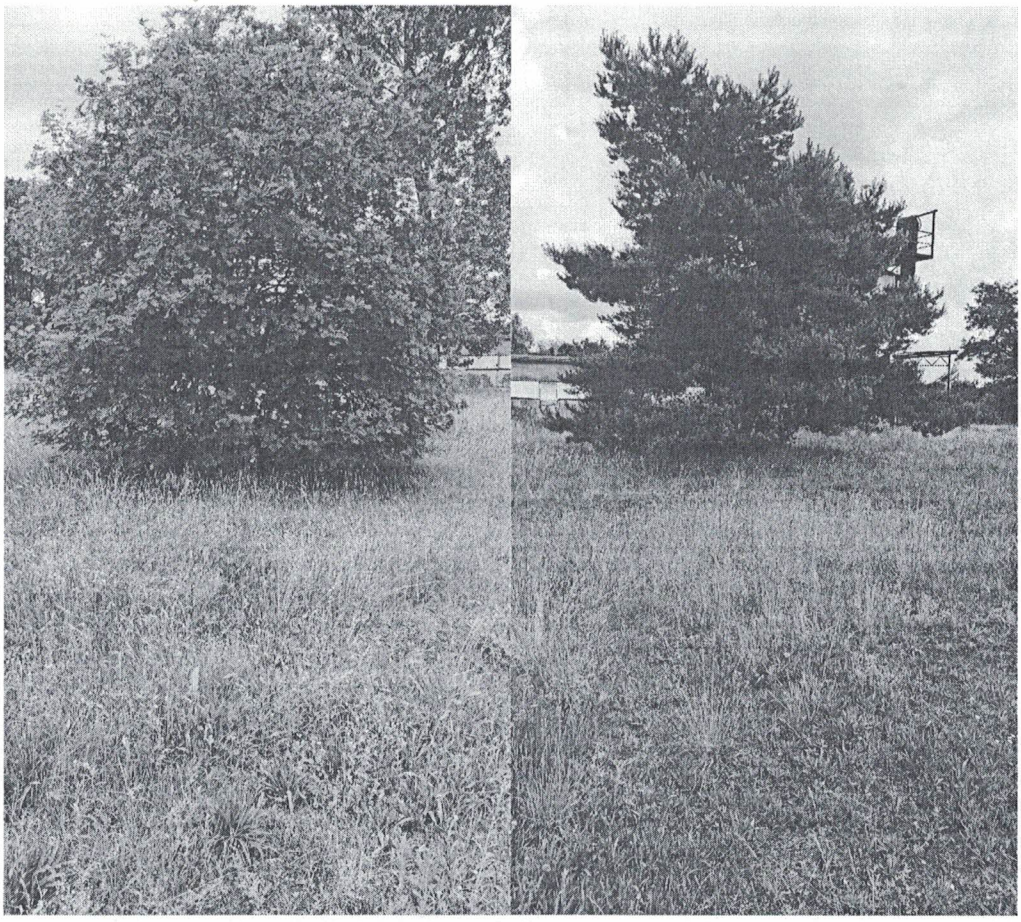
W ramach kompensacji za wycięte drzewa i krzewy inwestor zobowiązany będzie do nowych nasadzeń, których liczbę drzew i gatunki zostaną ustalone w toku postępowania administracyjnego.

Fot. 4. Drzewa owocowe rosnące przy zachodniej granicy działki (fot. A. Wąsicki)

Fot. 5. Topole przeznaczone do wycięcia (fot. A. Wąsicki)

Fot. 6. Jarząb i sosny przeznaczone do wycięcia (fot. A. Wąsicki)

6. **Wnioski i zalecenia.**

- Na terenie przeznaczonym pod budowę fermy nie ma chronionych i rzadkich roślin ani zbiorowisk roślinnych,
- Nie jest on cenny dla płazów, gadów i ssaków,
- Stwierdzono na nim występowanie 10 gatunków ptaków podlegających ochronie gatunkowej ścisłej oraz jednego gatunku łownego,
- Zaleca się rozpoczęcie prac budowlanych poza sezonem lęgowym ptaków (16 października – koniec lutego),
- W przypadku rozpoczęcia prac budowlanych w innym terminie zaleca się nadzór ornitologa,
- Wycinka drzew, krzewów i roślinności zielnej powinna być przeprowadzona poza sezonem lęgowy, a jeżeli miałaby się odbywać w innym terminie, wymagany jest nadzór ornitologa.

Literatura wykorzystana

Godet J. 1997. Drzewa i krzewy, rozpoznawanie gatunków. Multico. Warszawa.

Kondracki J. 2000. Geografia regionalna Polski. Wydawnictwo PWN, Warszawa.

Kuczyński L. Chylarecki P. 2008. Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski. Rozmieszczenie wybiórczość siedliskowa, trendy. BMŚ Warszawa

Matuszkiewicz W, Sikorski P., Szwed W., Wierzba M. 2012. Zbiorowiska roślinne Polski, lasy i zarośla. Wyd. 1. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.

Matuszkiewicz W. 2001. Przewodnik do oznaczania zbiorowisk roślinnych Polski. Vademecum Geobotanicum 3. Wyd. Naukowe PWN, Warszawa.

Najbar B. 1995 Płazy i gady Polski. WSI Zielona Góra.

Najbar 2008. Gady. w: Jerzak L. (red). Opracowanie ekofizjograficzne województwa lubuskiego. Przyroda ożywiona. Urząd Marszałkowski Województwa Lubuskiego, Zielona Góra

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin.

Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów. Russ J. 2012. British Bat Calls: A Guide to Species Identification. Pelagic Publishing, Exeter.

Rutkowski L. 2006. Klucz do oznaczania roślin naczyniowych Polski niżowej. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa.

Opracował:
Wąsicki
Andrzej Wąsicki